

MİYOSEN YAŞLI YENİDERE FORMASYONUNUN (AYDIN-MUĞLA-DENİZLİ) STRATİGRAFİSİ, FASİYES ÖZELLİKLERİ VE BÖLGESEL ÖNEMİ

İlker Şengüler^a, Hüseyin Aydın^b

^aMTA Genel Müdürlüğü Enerji Hammadde Etüt ve Arama Dairesi, Ankara

^bMTA Ege Bölge Müdürlüğü, İzmir

(ilkersenguler@gmail.com)

ÖZ

Güneybatı Anadolu, kömür oluşumları açısından ülkemizin önemli bir bölgesidir. Bu çalışmada Aydın-Muğla-Denizli çevresinde yüzeleyen ve değişik seviyelerinde kömür içeren Miyosen yaşlı Yenidere formasyonunun stratigrafisi ve fasiyes özellikleri incelenmiştir. Bu incelemelerde MTA Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen kömür arama projeleri kapsamında yapılan sondaj verileri kullanılmış ve ilgili literatür kapsamında değerlendirilmiştir.

Buna göre, Yenidere formasyonu bölgede uyumsuz olarak Oligosen yaşlı Mortuma formasyonu üzerine gelir ve Miyosen yaşlı Künar formasyonu ile resifal karakterdeki eşleştiği olan Kale formasyonu tarafından yine uyumsuz bir dokanakla üzerlenir. İncelenen sondajlarda Yenidere formasyonunun tabanı sarımsı gri-kızıl kahverengi çakıltaşı düzeyleri ile başlar ve üste doğru sarımsı kahverengi-gri renkli çakıltaşı ve çakıllı-siltli kumtaşı ile devam eder. Üst seviyelerinde ise linyit izleri ve organik kalıntılar içeren gri renkli silttaşı-kumtaşı ardışımı yer alır. Çakıltaşı seviyelerinde taşınmış linyit parçalarına rastlanır. Ayırtlanan fasiyesler alüvyon yelpazesi, örgülü ırmak ve menderesli ırmak fasiyes topluluklarını temsil etmektedir.

Yenidere formasyonunun orta seviyelerinde gri, sarımsı kahverengi-gri renkli kumtaşı, çakıltaşı, kilttaşı, silttaşı ve linyit içeren birim yer alır. Gri renkli kumtaşı, kilttaşı ve silttaşı ile birlikte bulunan linyit katmanları ve blokları eski çalışmalarda “linyitli kumtaşı” olarak adlandırılmıştır. Birim içerisinde ayırtlanan fasiyesler menderesli akarsu ve kıyı ovası ile lagüner karasal ortamlara karşılık gelen fasiyes topluluklarını temsil etmektedir.

Yenidere formasyonunun en üst seviyelerinde sarımsı kahverengi-gri renkli çakıltaşı, kumtaşı, silttaşı ardışımı yer alır. Birimin içerdiği fasiyesler delta ve akarsu ortamlarına karşılık gelen fasiyes topluluklarını temsil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenidere formasyonu, Miyosen, Stratigrafi, Fasiyes, Aydın-Muğla

STRATIGRAPHY AND FACIES CHARACTERISTICS OF MIOCENE AGED YENIDERE FORMATION (AYDIN-MUGLA-DENIZLI) AND REGIONAL IMPORTANT

İlker Şengüler^a, Hüseyin Aydın^b

^aMTA Genel Müdürlüğü Enerji Hammadde Etüt ve Arama Dairesi, 06800 Ankara

^bMTA Ege Bölge Müdürlüğü, İzmir

(ilkersenguler@gmail.com)

ABSTRACT

Southwest Anatolian region is an important region for which bears considerable coal occurrences. The stratigraphy and facies characteristics of Miocene aged Yenidere formation, which is exposed around of Aydın, Mugla and Denizli and bears coals in its various levels, are revealed. In these studies, drilling data made within the scope of coal exploration projects carried out by the General Directorate of MTA have been used and evaluated in the related literature.

Yenidere formation lies over Oligocene Mortuma formation in the region unconformably. Yenidere formation is overlain by Miocene Kunar formation and its reefal counterpart, Kale formation unconformably.

The unit at the bottom of Yenidere formation begins with yellowishgray-redbrown conglomerate levels in the lower and upward lasts with yellowishbrown-gray colored conglomerate and pebbly-silty sandstone. There is an intercalation of gray siltstone-sandstone bearing traces of lignite and organic remnants. Some lignite fragments are observed in conglomerate levels. Differentiated facies represent groups corresponding to alluvial fan, braided river and meandering river environments.

There is a unit bearing gray, yellowishbrown-gray colored sandstone, claystone, siltstone and lignite. Lignite layers and blocks exposed with gray colored sandstone, claystone and siltstone are called as "lignite-bearing sandstone" in previous studies. The facies differentiated with in the unit represent facies groups corresponding to meandering river and coastal plain with lagoonal terrigenous environments.

There is an intercalation of yellowishbrown-gray colored conglomerate, sandstone and siltstone in the uppermost levels of Yenidere formation. The facies in which the unit includes represent facies groups corresponding to deltaic and fluvial environments.

Keywords: *Yenidere formation, Miocene, Stratigraphy, Facies, Aydın-Mugla-Denizli*